

ROZNY (1427) *ai*

rozny (1426), **rozdny** (1); rozny : rozdny *LibLeg* (3:1).

rozny (1007), **roźny** (292), rozny *a. roźny* [z rękopisów i druków niestaranych] (128); rozny *BierEz* (5), *OpecŻyw*, *ForCnR*, *FalZioł* (10), *BielŻyw*, *GlabGad* (6), *MiechGlab* (4), *KłosAlg* (9), *RejPs*, *RejRozpr* (5), *HistAl* (2), *KromRozm I* (11), *KromRozm II* (7), *KromRozm III* (21), *BielKron* (5), *GliczKsiąż* (3), *LubPs* (5), *GroicPorz* (20), *KrowObr* (12), *RejWiz* (46), *Leop* (6), *OrzList*, *UstPraw*, *RejFig*, *RejZwierz* (6), *OrzRozm* (8), *BielKron* (17), *KochSat* (5), *KwiatKsiąż* (3), *OrzQuin* (17), *SarnUzn* (11), *SienLek* (9), *LeovPrzep*, *RejAp* (12), *GórnDworz* (30), *RejPos* (58), *RejPosWiecz3* (3), *BiałKat* (14), *GrzegŚm*, *KuczbKat* (11), *RejZwierc* (90), *BielSpr* (2), *WujJud* (42), *WujJudConf* (9), *RejPosRozpr* (2), *RejPosWstaw* (5), *BudBib* (13), *WierKróc*, *BudNT* (4), *StryjWjaz* (7), *PapPrPan* (2), *ModrzBaz* (55), *KochDryas* (2), *KochOdpr*, *Oczko* (37), *Calag* (2), *KochPs* (3), *KochMarsz* (2), *KochPhaen* (5), *KochSz* (2), *WisznTr* (2), *BielSen*, *KochPam*, *KochPieś* (2), *PudlFr* (3), *ArtKanc* (2), *GostGosp* (6), *GostGospSieb* (6), *Phil* (2), *GórnTroas*, *KochCz*, *KochPij*, *OrzJan* (5), *RybGęśli* (3), *JanNkar* (27), *JanNkarKoch* (3), *SarnStat* (51), *SiebRozmyśl* (2), *WitosłLut*, *GrabPospR* (14), *KlonKr* (2), *KmitaSpit* (5), *PowodPr* (8); różny *BiałKaz*, *CzechEp* (21), *ReszHoz* (3), *ReszPrz* (14), *WerGość*, *WerKaz*, *BielRozm*, *GórnRozm* (12), *KmitaPsal*, *GrabowSet* (12), *WujNT* (72), *SkarKaz* (47), *VotSzl*, *CzahTr*, *SkarKazSej* (14), *SapEpit*, *KlonWor* (5), *SzarzRyt*; rozny : różny *MurzNT* (2:3), *MurzOrt* (3:2), *BibRadz* (13:3), *GrzegRóżn* (12:5), *Mącz* (32:5), *Prot* (4:1), *CzechRozm* (31:10), *SkarJedn* (29:5), *SkarŻyw* (31:3), *StryjKron* (10:18), *NiemObr* (5:19), *KochFr* (1:2), *KochWr* (2:2), *ZawJeft* (3:1), *LatHar* (2:2), *KołąkCath* (1:1), *WysKaz* (1:1).

-ó- (237), -o- (14); -o- *MurzNT* (5); -ó- : -o- *MurzOrt* (3:2), *Mącz* (31:6), *SarnStat* (50:1).

comp różniejszy [zwykle z neutralizacją funkcji porównawczej] (13).

sg m N różny, różniejszy (151). \diamond *G* różnego (19); -ého (2), -(e)go (17). \diamond *A* różnego (5), różny, różniejszy (18); -ého (1), -(e)go (4). \diamond *I* różnym (24). \diamond *L* różnym (1). \diamond *f N* różną, różniejszą (79), różn(a) (7). \diamond *G* różnej (46), różny (1) *CzahTr*; -éj (2), -(e)j (44). \diamond *D* różn(e)j (3). \diamond *A* różną (29). \diamond *I* różną (4). \diamond *L* różn(e)j (1). \diamond *n N* różné (59), różno (1); ~(attrib) -é (28); ~(praed) -é [z podmiotem *sb n*] (31), -o [z podmiotem „to”] (1) *RejAp*; ~-é (9), -(e) (50). \diamond *G* różnego (47); -ého (4), -ego (1) *MurzNT*, -(e)go (42). \diamond *D* różn(e)mu (3); -ęmu (1), -(e)mu (2). \diamond *A* różne (22), różno (1) *GosłCast* 35; -é (3), -(e) (17). \diamond *I* różnym (8). \diamond *L* różnym (7). \diamond *pl N m pers* różni (101), różn(e) (1) *WisznTr* 5. *m an* różni [cum *N pl: ptacy, psi*] (2). *subst m* różné, różniejszé (151), różni (1) *GliczKsiąż* G8; -é (17), -(e) (134). *f* różné (127), różny (1); ~(attrib) -é (82); ~(praed) -é (45), -y (1) *ZapKościer*; ~-é (20), -e (2), -(e) (105); -e *Oczko*; -é : e *SarnStat* (4:1). \diamond *G* różnych, różniejszych (185). \diamond *D* różnym (15), różném (1) *Oczko*. \diamond *A m pers* różnych (8) [w tym: cum *nm dwu, trzech* (7)], różné (6) *KromRozm III*, *RejWiz*, *RejZwierz*, *RejPos*, *BiałKat*, *ModrzBaz*; -é (1), -(e) (5). *subst m i n* różné (108); -é (16), -e (1), -(e) (91); -é : -e *Oczko* (1:1). *f* różné (45), różny (1) *LibLeg*; -é (18), -(e) (27). \diamond *I m* różnemi (26) *RejJóz*, *RejWiz*, *RejZwierc* (6), *ModrzBaz*, *SkarJedn* (2), *Oczko*, *SkarŻyw*, *ArtKanc*, *KochWr*, *PapPrUp*, *ZawJeft*, *ActReg* (3), *OrzJan*, *JanNkar*, *SarnStat*, *SiebRozmyśl*, *GosłCast*, *SkarKazSej* (2), różnymi (9) *KromRozm I*, *Leop*, *OrzQuin*, *WujJud*, *StryjKron* (3), *GrabowSet* (2); -émi (9), -(e)mi (17). *f* różnemi (9) *BielKron*, *RejZwierc*, *KochMarsz*, *Oczko*, *GórnRozm*, *ActReg*, *JanNkar*, *GosłCast* (2), różnymi (4)

MiechGlab, KromRozm III, SienLek, GrabPospR; -émi (4), -emi (1) Oczko, -(e)mi (4). n różn(e)mi (3) GroicPorz, RejZwierc, SkarJedn, różnymi (3) LubPs, StryjKron (2). ◇ L różnych (84). ◇ [skostn sg n D a. L po różnu.]

Sł stp: rozndny, rozny, Cn: rozny, Linde XVI (dwa z niżej notowanych przykładów) – XVIII w.

1. *Różniący się, nie taki sam, odmienny, niepodobny (dotyczy cech, odpowiada na pytanie: jaki?); diversus HistAl, Vulg, PolAnt, Mącz, Modrz, Calep, JanStat, Cn; dissimilis Mącz, Modrz, Calag, Calep, Cn; dispar HistAl, Calep, Cn; differens Mącz, Cn; distinctus, secundus PolAnt; alienus, dissidens Mącz; adversus, disiunctus, varius Modrz; absimilis, impar, inaequalis Calep; disparilis Cn (787) :*

A. Porównywane są dwa obiekty lub więcej określonej ilości: każdy inny (604) : Differre, Roznym być. Mącz 123b; Diversior, Różnieyfzy/ dáleko ynfy Mącz 488a, 123b [2 r.], 394a; Calep 331a, 333a.

Bez comparandum (226):

~Obiekty wzajemnie porównywane wyrażone są jedną łączną formą [w tym: w pl (130), w sg (40); oba obiekty porównywane wymienione są dodatkowo jako połączenie współrzędne typu: kto i kto, jaki i jaki itp., też kto z kim (78)] (170): Ty lubiśz mieścá chłodzące/ Iáľkoľká zásię gorące. A gdzie rozne obyczáie/ Przyiaźń się tám nie nádaie BierEz O3; BartBydg 43b; na ten czas póspolicie rozne bliźnięta bywaią, Otrok y famicza FalZioľ V 31, IV 21a, 24c; GlabGad C3v, H7; MiechGlab 52; KľosAlg A2v; oczy iego iáko gwiazdy iáľnące/ ále bárwą rozną fwiečące/ iedno czarne/ drugie żółte fie vkázowáľo HistAl A6v; KromRozm I M3v, M4v; MurzNT 101 marg; KromRozm II rv; KromRozm III I, Iv; GliczKsiąż Ev; Też thu iefzczé káždy obaczy [...] iáko rozne zapľáty wiernym y niewiernym zoľtáwione. LubPs B4; Tym perfonam dwoiákiem [tj. biskupom i króľom]/ Pan Bog w Zborze swoim daľ rozną moc ku rządzeniu y obronie koľcióľá swego świętego GroicPorz a2; KrowObr 227; Boć y kámięń y drewno gdy ie pozľoćimy/ Póspolicie śľáchetnym káźde názwiewmy. Ale rozne przezwiľko á rozna iftotá RejWiz 101; gdzye ty dwie rozne duľze ľiędą/ Wierz mi rozne rozmyľły teź w obudwu będą. RejWiz 121, 102v, 120v, 121, 121v, 140, Dd2; Nie będąiefz mieć w worku rozney wagi/ więthľľą ábo mniefyľľą Leop Deut 25/13; RejFig A4v; Bydľęciá roznego rodzáiu z drugim zľączaniem ľpolnem dla pľodu/ mieľzác nie będąiefz BibRadz Lev 19/19, Gen 40/5; BielKron 306; GrzegRóżn L, L2v, M3; KochSat B4; Mącz 379c, 416b; OrzQuin K4v marg, V3v; páthrzay w Kriľtuľie Pánie náľzym dwie náturze rozne/ to Bog/ to człowiek/ then ie/ ľpi/ mowi/ pľáczé: ten nie ie/ nie ľpi/ iefth bez boleści. SarnUzn E5; Nic nie máiac wzgľędu [...] ná tho że ieden iefť Grek á drugi iefť Polak: [...] rozni ľą/ ich ľpráwy rozne/ vrzędy rozne SarnUzn E5 [4 r.]; Tu iuź Apoľtoľ dzieli wierne od niewiernych/ á iáko rozna będzie pomľta y zapľatá ich. RejAp CC3; Trzęľáwicá á Trząścá/ rozne choroby ľą. SienLek 142 marg, 142; RejAp 124; Iákom żywá/ od iedney máthki roznieyfzych ľynow nie widziáľá. Ieden gľowy niema/ á drugi wľzák wiecie częgo. GórnDworz Q4v, Mm3v [2 r.]; iáko to ľą rzeczy rozne iefć ciáľo Pána Kryľtuľowe/ ábo pożywác ciáľá Pána Kryľthuľowego RejPos 88v, 88v marg, 207v, 330; RejPosWiecz³ 99; BiaľKat 296, 316; KuczbKat 80, 365; Skápiec á mánotratcá máľo rozni. RejZwierc 104v marg; ZYczľiwóść zazdrość rozne to ľą ciotki/ Drapią fie záwždy iáko Márcá kotki. RejZwierc 224, B, 91v [2 r.], 122, Bbb2; Epiphánius pięć roznych ľtanow miedzy ľľugámi kościelnymi wzmiáńkę czyni: káplánow áľbo presbiterow/ Diakonow/ Subdiakonow/ Lektorá y Proboľzczá. WujJud 142v, 33, 79v, 103; RejPosWstaw [1432]v; BudBib b2v, b4; StryjWjaz A3v; ten zás mowi/ odchľáni á on

przepásći/ w czym też niemálz różności/ chociaż fłowá rozne fą. *CzechRozm* 128, 149v, 216, 253v; *ModrzBaz* 1v, 4v, 100, 103; *SkarJedn* 18; Pod Seną [...] dwie źródle zaráz wypadáią: [...] trzy różné wody/ iedná krulzcu siárczáného/ druga miedziáného/ trzecia żelázného *Oczko* 4; Iézióro iedno czwór różny [tj. cztery różné] pożytek przez rok dáie. *Oczko* [41]v, 4, 25v; Napiersńnik z tablicą drogą/ w ktorey było dwánaście roznych farb *SkarŻyw* 491; Mniemáią głupcy/ áby fukniá/ y bárwá/ y rozne obrządki słuźby Bożey/ rozną wiárę czyniły. *SkarŻyw* 538, 298 *marg*, 473, 491, 537 [2 r.], 538 [3 r.]; *CzechEp* 89 *marg*; gdyż to być Bogiem przez fię: á być BOgiem z Bogá/ rozne rzeczy fą. *NiemObr* 133, 22; bo też z drugiey ftrony Krol [szachowy] czárney bárwy fżuka fobie żony. Więc rozny pędem bieżą ku krełowi *KochSz C*; *GórnDworz* D2v; *KochWr* 22; Hybris – W poli dziki, z roznych rodzi czow [!] vrodzoni *Calep* 492b; Krzeft Ianow á Chriftułow różny. *WujNT* 9, 306, 593 *marg*, 1. *Cor* 14/7, s. 662; *WysKaz* 44; *JanNKar* C3v; A nie wádźiłoby przedsię *ad differentiam* iedného [e] od drugiego różnémi kréłkami znaczyć *JanNKar* E4, Gv; *JanNKarKoch* D4v [2 r.]; Wziąłem Lutnią [...] / Y ná fżeść roznych głóśow náwiázáłem ftrony. *WitosłLut* A2v; Abram [...] miał [...] dwu roznych fynow/ iednego z Agár niewolnice/ Izmáelá/ drugiego z wolney Sary Izááká *PowodPr* 13; *SkarKaz* Ooooa, 312b, Oooob, Oooo3a; Pánu służyć á Bogu/ fą to różné rzeczy. *GosłCast* 17; *SkarKazSej* 679a *marg*. Cf »rozne mianowanie«, »od siebie rozni«.

Z elipsą comparandum (56): *BierEz* O3; *RejKup* n2v; *KromRozm I* F4v; *MurzNT* 173v; *Leop Ier* 23/10; ábyś opowiedział niektorym żeby różney nauki nie vczyli. *BibRadz* 1. *Tim* 1/3; *BielKron* 159v; *GrzegRóżn* N4; ktore [pochlebstwo]/ iako źwierciadło fałźiwe/ Rozną twarz twych poftępkow tobie ukazuje/ Nie tak iako ie człowiek fstateczny przyjmuie. *KochSat* C; Abesse a sententia alicuius, Roznego mniemánia być. *Mącz* 429b; Bo náłz Kátholik láie ludźiem różney wiáry *Prot* D, D2; co tu pan Boiánowfki powiedział/ iákoby toż wfzytko/ co fie dworzáninowi náznaczyło/ białeygłowie też zyść fie miáło/ iam ieft w tym roznego mnimánia *GórnDworz* V7; *BiałKat* 8v, 316; *KuczbKat* 125, 330; *RejPosRozpr* c3v; *RejPosWstaw* 143v; *BudNT* Hh6v; *ModrzBaz* 3v, 105v; *SkarJedn* 209, 341, 370, 371; *Oczko* 2; Niektorzy znich [...] ná rolách y ogrodách y puftyniách/ ludzi fię roznego życia ftrzegąc/ miefzkáią *SkarŻyw* 362, 538; *CzechEp* 13, 35, 110; *NiemObr* 13, 56; Krol s pánią [w szachach] bierze w poľrzodku dwie poli/ On rozną bárwę/ á tá fwoię woli. *KochSz* A3; Bywáli y Pánowie Rádni práwie święci/ Ktorzy Rzeczpořpolitą mieli ná pámięci. [...] Roznieyfzych obyczáiw fą dziś fynaczkowie *BielSen* 18; *ZawJeft* 38; *ActReg* 43; Heterogenius – Roznego rodzaiu, Quod est alterius generis *Calep* 480b; *OrzJan* 93; *RybGęśli* B4, C2v; *WujNT przedm* 18 [2 r.], 23 [2 r.], 28, 1. *Cor* 15 *arg*; *JanNKar* D, Dv; *SarnStat* 115, 328, 963, 1264; *PowodPr* 39; choć w nim [groszu rzymskim] rozne śrebro y robotá, Zda fię że z náłzym wyfzedł z pod iednego młotá. *CiekPotr*)(2v.~

Formy comparandum:

~rozny kogo, czego (4): *MetrKor* 38/503; Toć też y tu infzy ieft fundáment wyftáwiony/ ná tym tám fynodzie y bárzo różny y dáleki X*(iędza)* K*(anonika)* y Athánázego fundámentu. *CzechEp* 229; POniżey Kozorożcá różna piérwfzych rybá: (Południá zowią) fkláda wzrok ná Wielorybá. *KochPhaen* 15; Y Ian Olbrácht [...] niemógł tego do skutku fwęgo przywięść/ co był mądrze poftánowił. Boleřlaw tákże [...] króleřstwo drzewiwy vtrácił/ niżeli fwéy zbytniwy chciwořci mógl miárę náleřć. Ale wálzá

kró(łewska) M(iłość) iáko z łrony ofób/ ták y z łrony tych rzeczy obudwu różnym dáleko byđz raczyłz. *OrzJan* 93.

rozny od kogo, od czego (315): Iełt teź drugie Simphicum rozne od tego pirwłzego *FalZioł* I 140d; *BielŻyw nlb* 6; *KłosAlg* A2v; *LibLeg* 11/181, 186, 35/7; *SeklKat* Y3 [2 r.]; *RejKup* Ee; *KromRozm I* K2v; To słowo/ Rabboni od Rabbi nie iełt roźné ilé się znaczeniá dotycze *MurzNT* 91 marg, Bv, 101 marg; *MurzOrt* B, Bv, B3; *KromRozm II* a3, gv, t3; *KromRozm III* I, K7v, Ov, O7; *BielKom* B3; *DiarDop* 101 [2 r.]; *LubPs* T; *KrowObr* B, 93, 113v, 187v [2 r.], 205v, 218v; iź rozum łpołu z dułżá rozny iełt od ciálá *RejWiz* 119v, 9v, 115, 121, 144v, 148; *RejZwierz* 133; *BibRadz* *3v, *Dan* 7/7, 8, 19; Iáko Krol od połpolitego człowieká rozny iełth/ ták teź bogáctwo iego od bogáctwá połpolitego rozne być ma *OrzRozm* N2, N2, C3, I3, L2v, L3, O3v; *BielKron* 283, 285, 452; *GrzegRóżn* D [2 r.], F2; *KwiatKsiqż* Gv, O3; *Mqcz* 236b, 394a [3 r.], 430a; *OrzQuin* B, P, Pv [2 r.], T3v, Aa4v; *RejAp* 84v, 110; *GórnDworz* Bv, C4v, D, H6v, K5 (13); Iź krolełstwo Páná Kriłtułowe rozne iełt od krolełtwá łwiátá tego. *RejPos* 312v marg, 31v, 87v, 104v, [105], 116 (23); *BiałKat* 71, 328; *GrzegŚm* 67; *KuczKat* 95, 430; *BiałKat* b2v; *RejZwierz* 14v, 18, 132v, 144v, 156 [2 r.] (11); *BudBib* cv; Połt od miernołci rozny. *WujJud* Nnv, 9v, 78v, 118v, 155, 167, 226v, Mm4v; *RejPosRozpr* c2v; *RejPosWstaw* [1434]v [2 r.]; Tedy żádałem prawdy o czwartem zwierzu/ ktory był rozny od włzech innych/ y bárzo łtrałżny *BudBib* *Dan* 7/19, *Dan* 7/7, 23, 24, Hh6v; *CzechRozm* 2, 12v, 17, 23v, 97v [3 r.] (14); Káźdy baczyć moźe że żywot kmiecy nie iełt od niewolniczego rozny *ModrzBaz* 124, 29v, 74, 89 [2 r.], 102, 132 [2 r.], 140; *SkarJedn* A8, 74, 154, 237, 285, D5v; *KochOdpr* Bv; wzrołt/ korzeń/ liłt/ łodygá/ kwiát/ źiarnko/ iedno od drugiego różné. *Oczko* 4, 3, 10, [43]v; Arryanowie nic nie łá od pogáńłtwá roźni *SkarŻyw* 57, 13, 299 [2 r.], 337 marg, 399 [2 r.], 456; *CzechEp* 67, 227, 361, 380; *NiemObr* 8, 77, 88, 122, 126 (9); *KochFr* 91; *WerGośc* 243; *GórnRozm* G2 marg; *KochWr* 39; *ZawJeft* 24; *ActReg* 127; *Phil* R; *KochPij* Cv; *GrabowSet* F3; *OrzJan* 44, 55, 123; *LatHar* 508; *KołakCath* C3; Lecz y łámá Ewángelia iego [Jana] bárzo iełt roźna od innych. *WujNT* 300, 13 marg, 84, 126, 147, 364 (12); A im dálży ktory ięzyk od Łácińłkiégo iáko źródłá łwego, od którego połzedł, tym y grubłży y różnieyłży od niego byđz mułi *JanNKar* C3v, C3, C4, C4v [3 r.], D [3 r.], Dv [3 r.]; *JanNKarKoch* Ev; *SarnStat* 567, 828, 1020; *PowodPr* 40, 66; Iáko gwiazdá od gwiazdy roźna: ták bęđzie ná zmartwychwłtanie. *SkarKaz* 549b, 156a, 158a, 275b, 310b, 421a (22); O Róźni od wysłżych Bogów/ my nizłży bogowie *GosłCast* 13; Sá czáły iedne rozne od drugich *SkarKazSej* 701b, 698a; *KlonWor* 69. Cf *Zwrot*.

~~*Porównywane są obiekty nierównorzędne* (43): ták iź iełli Ray gđzie ná źiemi iełt/ tedy tám [u *samojedzi indyjskiej*] mułi być/ ácz rozny lud od mieyłcá. *BielKron* 445; ktorzy [łwięci królowie] Ołtarze/ y mieyłcá rozne od powłżechney á iednołtáyney chwały Boźey [...] borzyli *WujJud* b2v; A máłto łwym połłepkiem od łwych łpraw łá roźni. *WierKróc* B; *WysKaz* 4; Lecz ty niémałż przyczyny łrałowác łie proźno/ Gdy widzę twé potomłtwo od tákich łpraw roźno. *GosłCast* 35.

W comparatum cecha lub działanie, w comparandum inny nosiciel cechy lub inny podmiot działający (38): Ięzyk teź ich [Mongółów] tak rozny od Tatarow iako Polłki od Czechow/ albo Hiłpanłki od Włochow. *MiechGlab* 65; *KromRozm I* G; *KromRozm III* E4v; *KrowObr* 35v; Ale wđdy od dobrych zli łá rozney nádzyeie *RejWiz* 102v; *BibRadz* *Sap* 2/15; *GrzegRóżn* E4, L, N4; *OrzQuin* L; *RejAp* 40, 40v, 59v, 124, Ee4v; kthory [człowiek] iełt roznego przyrodzenia od Anyołá złego/ y od Anyołá dobrego

RejPos 164, 4v, 213, 337v; *RejZwierc* 52; *BudBib Sap* 2/15; A coż roznego od tego zwierzęciá czynią oni/ ktorzi [...] *ModrzBaz* 52v; Znam cię/ o zacny Krolu/ choćś bez korony/ Ani w rozny od infzych vbior oblecżony *KochDryas* A2; *Oczko* 8v; *SkarŻyw* 13, 80, 150, 388; *StryjKron* A; tedy y ten [*Jan*]/ trzem pierwfzym [*ewangelistom*] ni wczym nie był [...] odporny: áni co roznego od nich piśał *CzechEp* 303, 228, 306; *KochPhaen* 23; *JanNKar* A3v; tym wiárá nářzá od nich [*Turków*] różna *SkarKaz* 276a, 606a, 608b; Bo w nim rozne od mátki obyczáie czuię. *PudłDydo* Bv.

W comparatum nosiciel cechy lub podmiot działający, w comparandum cecha lub działanie innego podmiotu (2): Lepiey lie o to řtáraymy/ ábyłmy w niczym rozni nie byli od onego pirwfzego á prawdziwego Apořtolřkiego Kořciołá *RejPosWstaw* [1434]v; Co řię y řtąd pokazuie/ iż [*zborny greckie, ruskie, afrykańskie itd.*] w wielkiej częřći/ wyznánia y nabożeńřtwa/ od rzymřkiego różni řą. *NiemObr* 59.~~

rozny komu, czemu (4): MOřkwá/ ieřt Lud w obyczáiu innemu Narodu rozny y przeciwny *BielSpr* 66; *WujJud* 42v; *CzechRozm* 138v; *ReszPrz* 55.

rozny nad kogo [= więřszy, wyróżniający się dodatnio] (2): *KrowObr* 164; Rozny dowcip nád infze ludzi temu dano *PaprPan* M4.

rozny z kim, z czym (10): *RejZwierc* 79; ogień iż ieřt rozny z wietrzností/ łączą řwá wilgoć miedzy řobą *SienLek* Vuu; Iudař s Piotrem iáko rozni byli/ choćay obá zgrzeřzyli. *RejPos* [290] marg; A dáleko rozny ieřt nářz piątek z niedzielą. *RejZwierc* 240v, B2, 218, 240v; *Oczko* 3v.

~~*W comparatum działanie, w comparandum inny nosiciel cechy lub inny podmiot działający* (2): Gdyż řłyřzyřz iáko rozne będye prowadzenie thwoye do grobu twoiego z onym nędzny m Lázárzem/ to ieřt/ z wiernym á niewinnym człowiekiem. *RejPos* 164v; Rozne obyczáie krolow zyemřkich s krolom niebyeřkim. *RejPos* 248.~~

rozny niż(li) kto, co (9): *LubPs* Z3; Ale naypořpolitřza trefnoć tá ieřt/ kiedy człowiek ná řwe řłowá/ dáleko rozną powieć řłyřzyř/ niż tá kthorey czekał *GórnDworz* P7v; *RejPos* 120v; *ModrzBaz* 66v; *SkarKazSej* 684b.

~~*W comparatum działanie, w comparandum inny nosiciel cechy lub inny podmiot działający* (3): *FalZioł* I 127d; rozna wdzięcznoć y rozne vważenie obyczáiuow v ludzi poczćiwych będye iednego niż drugiego. *RejZwierc* 7v; Rozny řpořob obieránia y pánowánia Krolow Pořřkich/ niżli niektorych infzych narodow. *ModrzBaz* 15.~~

Formy tertium comparationis (113):

~*rozny z strony czego* (1): *OrzJan* 93 cf *rozny kogo, czego*.

rozny względem czego (1): káždy łácnó baczyć może, że řadnégo ięzyká niemářz, kteryby niemiał mieć literę włáfná w řwéy mowie różną od Láćinřkich względem tonu. *JanNKar* Dv.

rozny czym (73): *MurzNT* 101; *MurzOrt* B, Bv, B3; *RejWiz* 148; *RejZwierc* 79; *GrzegRóżn* N4; *Mqcz* 379c; Bo ieřli czym innym/ tedy tym iednym/ Król od Tyranná bárzo różnym ieřt: iż Tyran bierze/ á Król dáie. *OrzQuin* B; *GórnDworz* K5, O6v; *RejPos* 271, 337, 337v; *BiałKat* b2v; bo gwiazdá od gwiazdy rozna ieřt iáłnoćią *KuczbKat* 95, 330; *RejZwierc* 14v, 18; *WujJud* 130, 226v; *WierKróc* B; *StryjWjaz* A3v; *CzechRozm* 97v [3 r.], 98v; wřzytcy [*ludzie*] od niemych źwierząt rozumem y wołá řą rozni. *ModrzBaz* 89, 89, 132; Co ieřt odřzczepieńřtwo/ á czym rozne od Heretyctwa. *SkarJedn*

A8, 74, 154, 237, 286, D5v; *SkarŻyw* 80, 337, 399; *CzechEp* 178; obaczy to káždy/ iż łzalony od pijánego ni czym nie iełt rozny *WerGośc* 243; *KochPij* Cv; *OrzJan* 44, 55; *LatHar* 508; *WujNT* 84; *JanNKar* C4v; *SarnStat* *4; *SkarKaz* 156a, 158a, 276a, 310b, 484a (22); A rząd nie ná tym iełt/ gdy wżyłcy rowni y iednacy: ále gdy od siebie mieylcy różni *SkarKazSej* 690b, 679a *marg*, 698a.

rozny w czym (38): *FalZioł* I 79d, IV 24c; *MiechGlab* 52; *LibLeg* 11/181; Powiedz mi/ wtzym iełtheście rozni od Pogánow? *KrowObr* 113v; *BibRadz* I 451a *marg*; *OrzRozm* O3v; iż łą trzey miedzy łobą w náturze różni/ Bóg Oćiec/ Bóg Syn/ Bóg Duch S. *OrzQuin* V3v, Aa4v; *Prot* Cv; w połtháwie/ w łłowiech/ w połłepkach/ práwie ma być białagłowá od męłzczyzny rozna *GórnDworz* V7v, C4v, I5, V6, Kk; *RejPos* [105], 116, 120v, 150v, 225v; *RejPosWiecz*³ 99; *BiałKat* 71 *marg*, 316; *RejZwierc* B2, 145v; *BielSpr* 66; y fáłzywe Proroki/ y te ktorzy w náuce od was rozni łą do Zboru wáłzego gromáđicie *WujJud* 118v; *RejPosWstaw* [1434]v [2 r.]; *CzechRozm* 2, 239, 253v; *SkarJedn* 285; *NiemObr* 59; *WujNT* 364, 1.Cor 15/41; *SarnStat* 567, 828.~

N sg w funkcji orzecznika: »rozna« (1): Czo fię wam zda czo flyłfycze [...] Rozna to od onych drugich *RejKup* Ee.

Z przysłówkiem stopnia [w tym: *daleko* (a. *z daleka*) (48), *barzo* (21), *mało* (a. *maluczko*) (19), *nie do końca* (1), *troszeczkę* (1)] (90): *FalZioł* I 79d; *KłosAlg* A2v; *MurzNT* 173v; dź [...] Od ć łpuncem mało różné/ iedno iż niemowiemy/ icie/ ale idzie/ iećie ale iedzie rć. *MurzOrt* Bv; *LubPs* T, Z3; *RejWiz* 9v, 144v; *RejZwierc* 133; ktore obyczáie y Práwá [czeskie]/ od náłzych Praw y obyczáiw Polłkich łą bárzo rozne *OrzRozm* L3, C3; *BielKron* 452; *GrzegRóżn* N4; Y acźkolwiek ten to Domicianus był łynem Vefpalianułowym/ á Titułow młodźy brat: á wżakolź od obudwu daleko był rozny *KwiatKsiąż* Gv, O3; *Mqcz* 236b, 276d, 379c, 430a, 487d; *OrzQuin* B, Y4; Oto flyłzyłz iż odpoczywáią w rádołciach á w rołkołzach łwoich. Daleko to rozno od onych [...] ktorzy krziczą á wrzełzczą [...] w ogniu łiárkowym *RejAp* 124, 110, 124; *GórnDworz* Bv, H6v, O6v, P5v, P7v (8); iż to maiał poznáć iáki to był Krol [...]. Bo dáleko rozny od mnimánia náłzego *RejPos* 4v, 104v, [105], 116, 120v, 178v (14); *BiałKat* 316 [2 r.]; Ano rozum s chytrołciá rozny iełt z dáleká/ Bowiem ten iáko złotem ozdobi cźłowieká. A chytrość [...] *RejZwierc* 240v, 3v, 18, 52, 91v, 104v *marg* (10); *WujJud* 9v, 226v; *RejPosRozpr* c3v; *RejPosWstaw* [1434]v; *WierKróc* B; *ModrzBaz* 66v, 102, 136, 140; *KochOdpr* Bv; *Oczko* 3v, 8v; Żywot zakonny máło co od Aniołow rozny *SkarŻyw* 13 *marg*, 13, 473; *StryjKron* A; *CzechEp* 229; *GórnRozm* E2; *KochWr* 39; *ZawJeft* 38; W niwecz fię obroćiły ozdoby y ćiáło/ Od cźłeká łprochniálego/ iełtem rozny máło *GrabowSet* F3; *OrzJan* 93; oto w moy [tj. *lata*] krok práwie Stápa Zima/ ácz w rozney trołzeczkę połtáwie. *RybGęśli* B4; *WujNT* *przedm* 10; *JanNKar* A2v, C4v, D [2 r.], Dv; *PowodPr* 41; *KlonWor* 69.

W przeciwstawieniach: »jeden (14), podobny (5), rowny (2), jedyny, nie inszy, zgodny; zgadzać się (2), jednocić ... rozny« (27): *FalZioł* IV 21c; *KłosAlg* A2v; *GroicPorz* mmv; *RejFig* A4v; *BibRadz* *Gen* 40/5; *RejAp* 110; *GórnDworz* V6; co to iełt miłowác Páná Bogá y bliźniego/ iełli to iedná rzecz iełt/ cźyli łą rozne *RejPosWiecz*³ 99; *BiałKat* 316, 330; A ácz mozełz być twarzą álbo vrodą do nich [przodków] podobien/ ále dáleko obyczáie od nich rozne. *RejZwierc* 52; *WujJud* 33; *RejPosWstaw* [1432]v, [1434]v; *StryjWjaz* A3v; gdyż wźdy oto [Nowy Zakon] áczkolwiek łłowy od onego łtárodawnego rozny iełt/ rzećczą [!] łie z nim zgadza *CzechRozm* 98v, 149v, 253v; A ktora

Rzeczpołpolita tey [wyżej opisanej] ieft podobnieyła/ tę zá lepszą ábo zá szczęśliwszą poczytáią: á ktora roznieyła/ tę zá gorzłą. *ModrzBaz* 3v, 103, 105v; *Oczko* 25v; *CzechEp* 227; *RybGęśli* C2v; *WujNT* 84 marg; *JanNKar* Gv; Miedzy błogofławionemi Apoštoły w rowney czci była nieiáka moc różna *SkarKaz* 606b.

W porównaniach (9):

~*Jako comparatum + comparandum* (3): Iáka tedy różność dnia od nocy/ thák różne łą poštěpki Rzymfki Xiężey/ od śpraw y poštěpkow Apoštołfkich *NiemObr* 88, 175; ktora [wiara turecka, żydowska i pogańska] [...] od wálzey [tj. Polaków] ieft/ iáko Niebo od Ziemie różna. *PowodPr* 66.

Jako comparandum (6): *SeklKat* Y3; *KrowObr* 227; *OrzQuin* Pv; Ale ci ludzie/ ktorzy [...] ni o czym innym nie myślą/ iedno żeby ciátu śwemu wcześ wšzytek vczynili/ ták łą różni od cnotliwych/ iáko ieft różna duřzą od ciáła *GórnDworz* Gg3v; Bo gdy proftak śłyřzy o ktorem z onych świętych/ iáko o Sámuelu/ albo o Záchariařzu/ ano go kapłanem zową/ tedy domnima/ że to tacy kapłani byli/ iakowi teraz kapłani Rzymfcy [tj. katolicy]/ gdyż łą różnieyřzy niż dzień z nocą. *BudBib* b4; *PowodPr* 40.~

W charakterystycznych połączeniach: różne(-y, -a) bliźnięta, byt, choroby, chwała (2), cnoty, czytanie(-a) (5), dary boże, dusze, dźwięki, farba (barwa) (3), głos(y) (3), gospodarstwo, istota, języki, koniec, krzest, litery, męki w piekle, mni(e)manie (3), moc (2), mowy, nabożeństwo, nacyje, nadzieja (2), narody, natura (7), nauka (3), nazwisko, niezgoda, obrzqdky, obwinienie, obyczaj(e) (zwyczaj) (7), ogony, osoba, plemię, pogrzeb, pokuta, poštěpki (2), potomstwo, powieść, pożytek, prawa, przewisko, przyjaźń, przyrodzenie (3), racyje, reliija, robota, rodzaj (5), rodzice, rozmysły, rozsądek, (wy)rozumienie (zrozumienie) (4), sakramenty, sentencyje, skutek, sława (2), sposob rządzenia, sprawa(-y) (11), stany, strony, synowie, twarz, tytuł, ubior, ufanie, urzędy (2), waga, wiara(-y) (18), wieczerza, wody, wszechmocność, wykład(y) (2), wymawianie, zapłaty (2), zdanie(-a) (4).

Połączenia: »dwojaki różny« (1):Ieft to ziele dwoiakiej ořoby różney *FalZioł* I 111c.

»inny różny« (1): Prawdá iřz [...] prawie świát wšyřtek niemiał inney wiáry różney iedno tę/ ktorey Rzymian náuczył Piotr S. y Páweł *SkarJedn* 349.

»kařdy ... różny« [szyk 6:4] (10): *KromRozm* IM3; *Diar* 41; Kářdy w różnym vbiorze/ á w dziwnym birecie *RejWiz* 161v, 20v; *BielKron* 108; *SarnUzn* H4v; widziřz iřz różne łą przyrodzenia w kářdym řtworzeniu ná ziemi *RejZwierc* 2v, 3, 107; *SkarŻyw* 121 marg.

»rozmaity ... różny« (2): Ná ktorey [ziemi] rozmaitych śpraw ludzye mieřzkáią/ Różne śprawy/ náture/ y zwyczajáie máią. *RejWiz* 148; *WujNT* 364.

»różny (...) różny, różno« (4:1): *GliczKsiąř* Ev [2 r.]; *OrzQuin* V3v [2 r.]; *GórnRozm* D2v; ze różne poštěpki, różno máią bydz vwazone *ActReg* 140; kiedy slowo iednáko fie piřze/ á zá różnym téy iřtéy litery wymáwiánim/ różny ma y wykład *JanNKarKoch* D4v.

»różny ... a różny« (2): Różna wiárá Iewy/ á różna Máriey. *RejPos* 273 marg, 165.

»różny na obie stronie« (1): baczęmy zich zdania yrzeczy przywodzenia różne na obie stronie wtey sprawie racye *ActReg* 134.

Zwrot: »być od siebie różny« = *postępować niezgodnie ze swoją naturą* (1): áby [dworzanin] záwdy był iednáki/ á we wšyřtych rzeczach/ nie był nigdy od łiebie różny. *GórnDworz* I5.

Wyrażenia: *mat.* »rozne mianowanie« (7): á po mnożeniu przywodzi ono rozne mianowanie: na jedno mianowanie więtlże począwłzy od namnieyłżego *KłosAlg* E4, E3v, E4 [3 r.], E4v [2 r.].

»od siebie, sobie, między sobą rozni (rozne)« = *diversae ab invicem PolAnt; dissimilia a. diversi inter se Mącz* [szyk 21:18] (17:12:10): *FalZioł* I 79d; Yáko thedy żywot wyeczny á żywot doczesny myędzy łobą rozni łą. Ták [...] *GliczKsiqż* G8, Ev; *KrowObr* 227; A czterzy bełtyie wielkie wychodłży z morza rózne od łiebie. *BibRadz Dan* 7/3; Wierzę w Bogá Oycá włzechmogácego. etc. Y w Iezulá Kryłtułá Syná Bożego etc. [...] Wierzę żywot wieczny. Ty rzeczy nie łą między łobą rozne *GrzegRóżn* D4; *KochSat* B4v; Maxime *diversi inter se*, Dáleko łą od łiebie rózní. *Mącz* 487d, 143c, 276d, 379c, 394a; *OrzQuin* K4v, V3v, Y4; *SienLek* Vuuv; *RejPos* 266; *RejPosWiecz*³ 99v; *BiałKat* 316; Rozne to łobie ífcie dwie łádlidzye/ Gdzie łie funnieníe s przyrodzeníem zyedzye *RejZwierc* 223, B, B2, 3v, 75v [2 r.], 145v; *WujJud* 130; *CzechRozm* 78v; gdy wątpím o tem/ áby cí íákí łkutec mogli náleść/ ktorzi ták łą roznych między łobą vmysłow [*qui sint tanta animorum disparitate*] *ModrzBaz* 114; A dwie [*wiary*] łobie rozne być dobre nie mogą *SkarJedn* 349, 286; *CzechEp* 178, 256; *WujNT Rom* 2/15; *JanNKar* E3, H4; *PowodPr* 41; *SkarKaz* Oooo2c; Przetoż brácie nie rownay lichwiarzá z oraczem: Bo rozni łą od łiebie *KlonWor* 79.

Szeregi: »daleki i rozny« [szyk 2:1] (3): íż vltáwy Boże/ á vltáwy ludzkie/ ták łą dálekie/ y rozne od łiebie/ íá[k]o íełth niebo od zímíe? *KrowObr* 227; *CzechEp* 229; *PowodPr* 40.

»dwojaki i rozny« (1): Przeto vżywamy dwoíákíego y roznegó obyczáiu w modleníu. *KuczbKat* 365.

»in(sz)y (a. inakszy) i (a) rozny« [szyk 5:1] (6): *KromRozm III* E4v; *RejPos* 265v; *RejPosRozpr* c3v; Lecż náłz íęzyk dáleko ma ínfzy á rozny łpólob mowíenía od Lácínłkíego *BudBib* cv; *CzechRozm* 173; Bo człówiek podobnegó łobie przyiácielá łzuka/ á od róznegó y ínákłżegó níłzi on vćieka. *SkarKazSej* 684b.

»rozne, niejednakíe« (1): *Distinguuntur inter se caudis*, Rózne ogony máyá/ nie yednákie. *Mącz* 416b.

»rozne a (i) niezgodne (a. nie ná wszem zgodne)« = *diversa, discrepantia Modrz* (2): *ModrzBaz* 100; íż między wolá Senátorów łententíę/ zdánía/ y rozumíenía byđż mogą rózné/ á nie ná włzem záwždy zgodné *SarnStat* 47.

»rozny i odmienny« (1): Y owłzem w Greckích Kośćiełech/ roznym y odmiennym obyczáiem mowíenía/ to łłowo [*tj. „ja”*] opułzczone bywa *KuczbKat* 125.

»rozny i odszczepiony« (1): Izáli máło Reguł álbo zakonów? íeden od drugíego rozny y odłtżepiony *KrowObr* B.

»(nie tylko) rozny i (a, ale, a(l)bo) przeciwny (a. sprzeciwny)« [szyk 14:1] (15): *BartBydż* 43b; *KromRozm I* M4v [2 r.]; *Adamas dissidet cum Magnete lapide*, Máyá rózná á przeciwná náturę. *Mącz* 379c; *RejZwierc* 3v; *BielSpr* 66; Luter przywodzi ná te łłowá ósm roznych á przeciwnych wykłádów *WujJud* 33; *WujJudConf* 42v; *CzechRozm* 97v, 138v, 216; Tu niemála niezgodá z tákíey nie tylko rozney/ ále przeciwney o náš powíeścí *NiemObr* 22, 122, 135; *ReszPrz* 55.

»rozdzielone i rozne« (1): Rozđzieloneć y rozne cnoty łą Wíárá z Míłostíą *WujJud* 103.

»rozmaity i rozny« (1): iż nie ieden á tenże łpořob ieřt zbáwienia wřzech dziattek Bořych/ ále rozmaity y ieden od drugiego rozny. *CzechRozm* 173.

a. *Tautologicznie z rzeczownikiem oznaczajícím zmienność* (2) : Rořpomni teř łobie ná onego Lázárzá á ná onego bogaczá [...] / iáka lie přętká á rozna odmianá řtálá miedzy nimi *RejPos* 264; Náiáńnieyřzy Miłó(řciwy); Krolu/ w tákowym roznym záburzeniu dał W.K.M. Pan Bog poddáne wierne *WujJudConf* 8.

B. *Porównywanych jest wiele obiektów nieokreślonej ilości, każdy różniący się od pozostałych (użycia pośrednie między znaczn. 1. i 4.)* (183) : Tu lie godzi wiedzieć iż członki w ciele teř wnětrzne, rozne łprawy maią. *GlabGad* F; *KromRozm I* H4v; Vrędy rozne w kořcyele *KromRozm III* G7v marg, G7v [3 r.]; *LubPs* aa4; *GroicPorz* xv; *BibRadz Eccli* 33/11; *Mącz* 330a, 379c; *GórnDworz* S2v; *BielSat* G3v; Rozne Confessie niezgodę odřzcepieńcow okázuią. *WujJud* 13 marg, 140v [2 r.], 235v, L12, L12v, L17, Nn2v; *WujJudConf* 14v, 140v, 207v; co my ięzykiem nářzym mowić możemy/ poczęłá/ dziatkámi zářtąpiłá/ brzemienná zořtálá/ płodem zářtąpiłá/ dziatkámi zářzłá/ dziatkámi chodzi etc. iednę á teř rzecz znáčząc/ choć łłow roznych vřzywamy. *CzechRozm* 127v, 127, 128v; Iáko łą rozne Rzeczyřpolite. *ModrzBaz* 3, 84v, 92v; *SkarJedn* 250, 273, 318, 373; *Skarřyw* 538; TÁkięř Pies [konstelacja] idřie zá nim [gwiazdozbiorem Oriona]/ z róznych gwiazd zložony *KochPhaen* 13; *GórnRozm* B2v; W piekle rozne męki. *WujNT* 43 marg, przedm 4 marg, 5 [3 r.], 10, s. 236 marg, 275 marg, 364 marg, Ddddd; *JanNKar* C3; IZ nie malé vciąęenię vbodzy ludřie máiá/ którzy z zbořem do tárgu ieřdžą/ prze rózne miáry *SarnStat* 282, 49; Bo kiedy ięzykámi rózniemi mówili/ Infzy to rozumieli/ iżby lie popili. *SiebRozmysł* K3; *PowodPr* 38; Muzyká z řzeřci y ořmi głóřow łkładána/ ma w łobie rozne głóřy: wyřokie/ niřkie/ mierne. *SkarKazSej* 676b [2 r.]; *SzarzRyt* B4.

W sg (34):FalZioł I 48d; *GlabGad* G4v; Wřzakę w řwiętyem piřmię náwięcyi tego potrzeba/ aby řię tym łpořobem zabieřeć mogłó rozneřmu wyrozumieńiu rzeczy *MurzOrt* B; *DiarDop* 104; *RejPos* 86v; widřilř rózny wykłád v tych wřzyřřkich *BiałKat* 118v; *KuczbKat* 105; *WujJud* 195v marg, 235v marg, Nn2v, Nn3; *WujJudConf* 251v; *CzechRozm* 8; iáko gdy řwiádkowie przyřięgli rozną rzecz v łádu twierdzą. *ModrzBaz* 63; *SkarJedn* 21, 273; *Skarřyw* 538 marg; *ReszPrz* 54; Bo iáko infza ieřt iáńnoř łłóńcá/ á infza księřycá/ á infza gwiazd/ [...] ták teř będrie řwiętych rozna chwałá w niebie. *WujNT* 364, 391 marg; *SarnStat* 165, 1005. Cf »roznej farby«, »roznym obyczaiem«, »dla roznej przyczyny«.

rozny w co (1): tákę lie zeszli [psi] w kupę ktorzych bełó wielka niezliczona moc w barwe [!] rozny/ to řzary/ to czárny/ to biały/ czerwoný/ přtrakáty *CzahTr* D3.

rozny czym (1): wynalezli [...] rozmaite Reguły/ rozne řtroięm/ łprawą/ łpořobęm/ přzezwiřkiem/ i zácnořcią *MurzNT* 108v.

rozny w czym (1): řwiętych ludři ciáłá będą rozne w iáńnořci. *KuczbKat* 95 marg.

Z przysłówkiem stopnia (5): *RejWiz* 156v; á tá roznoř miáry ieřt napořpolitřza w ludřioch/ á przeto teř ich obyczáie/ pořępkí/ y řądę bárzo rozne łą. *SienLek* Vuu; A wy řmiećie mowić/ że te Paćierze nie były znáioime pirwřzemu kořciołowi. [...] A te Paćierze (áč nieco łą rozne wedłóg Dioecesiey) řtáre Concilia y Oycowie řřtáwili. *WujJud* 187; że do tákięgo vřřwánia/ nie wřzyřřkich wóđ cieplicznych záłécác możemy poniewář bywáią dořyc rózne *Oczko* 23; *GórnRozm* E2.

W połączeniach szeregowych (4): wżákże ia zániechawłzy ich [uczonych] rozmáitego/ różnego y z łobą niezgodnego wyłłowienia/ [...] ták tobie zgołá odpowiedam *CzechRozm* 260; *ModrzBaz* 57; *Calag* 529a [2 r.].

W przeciwstawieniach: »jeden(że) (14), jednaki (a. jednakowy) (6), zgodny (3); jedność ... rozny« (24): *FalZioł* I 39c; Cżemu ludzie rozney farby oczy miewáią, á nie wżytci iednacie *GlabGad* B4v, H7; ktory [porząddek] ony rozne częłci yednołci/ á w yednołci záchowywa. *KromRozm III* F7, F6v *marg*; *OrzList* a4; poznaymyż pierwey lud ten/ ktory Polłki vżywa/ iednákowyli iest/ czyli rozny *OrzRozm V* v; *RejZwierc* 67v; *WujJud* 207v; *CzechRozm* 78, 108v; *ModrzBaz* 136; Ceremonie rozne w iedney wierze nie łzkodzą. *SkarJedn* 250 *marg*, 39, 271, D4, d6v; *GórnRozm* E4v; *WujNT* Ddddd, Ddddddv; iż między ták wielá Senatorów łententię/ zdánia y rozumienia bydż mogá różné/ á nie ná włzem zówżdy zgodné *SarnStat* 46, 51, 116; *SkarKazSej* 673a.

W charakterystycznych połączeniach: *rozne(-y, -a) ceremonije* (14), *chuci, chwała, czytania(-e)* (5), *ćwiczenia, dary* (2), *dekrety, dowcipy, egzekucyja* (2), *farba* (2), *głosy* (2), *gospody, grzechy, gwiazdy, języki, kacerstwa, karanie* (3), *konfessyje, kościoły* (2), *ludzie, męki* (2), *miary, mniemania, msza* (2), *nabożeństwo, natury(-a)* (5), *nauki ludzkie, obrzędy (obrzędk)* (2), *obyczaj(e)* (4), *odpłaty (zapłaty)* (3), *odszczępieństwa, opisanie, owce, położenie, postępek, pożytek(-ki)* (2), *prace, prawa* (5), *przyrodzenie, rozumy, rzeczypospolite, skutki, słowa* (5), *sprawy* (6), *stany, strawność, śródki, świadectwa, świętości, urzędy* (3), *wojna, wota, wykłady (wykładanie) (pisma)* (11), *wymowy, wyznanie (wiary)* (2), *wysłowienie, zachowanie postu* (2), *zapłata, zasługi* (3), *żałoba* (2).

Połączenie: »rozny ... rozny, rozność« (24:1): *GlabGad* F6v; *GroicPorz* av, q2v *marg*, nn4v, oo4; Wroznych głowach mułzą być rozne obyczáie. *KochSat* C3; *RejZwierc* A6v, 21v, 22, 30, 60; Ano rozni tłumacze rozny pożytek chwale Bożey czynią *BudBib* b3; *ModrzBaz* 35; *Oczko* 21v; inłze rozmáitych Narodow ięzyki [...] rozne dla rozności gránic wymowy łwoie máią *StryjKron* 95; *GórnRozm* D2v; *ActReg* 7, 110; Oto małz iálny text/ że ludzie przez prace łwe różne/ wezmą też różną zapłátę w niebie *WujNT* 584, *przedm* 5, 1. *Cor* 12 *arg*, *Eph* 4 *arg*; *GrabPospR* L3; *KmitaSpit* C5; *SkarKaz* 313a.

Wyrażenia: »roznej farby (roznych farb), barwy, máłci; [z roznymi farbami]« = *różnokolorowy; diversos colores habens HistAl; discolor Mącz; versicolor Calep* (4:2:1): *HistAl* M5v; ták zá onym zápátrżaniem łye łtáło/ iż owce rozney bárwy łye rodźily. *GroicPorz* mm2, mmv; *Mącz* 60c; A proporce roznych farb/ iák łáły łie chwiały. *StryjWjaz* B2v; *Calep* 1115a; żupan kliiowáty: Ná łokłiach ná kolánách różney máłci łáty. *KlonWor* 41; [kafle [pieca] z różnymi farbami *LustrWpol* I 82, I 4].

»roznym obyczajem, sposobem« = *inaczej; diverso modo JanStat* [szyk 5:1] (4:2): *KromRozm III* H8v; *OrzList* a4; ktorá [niezgodę między prorokami] z dawná rozmáicie á roznim obyczáiem chcieli zgodzić y porównác Doktorowie łwięci. *SarnUzn* B2; Acżkolwiek też pod czás/ tyż łłowá roznym łpofobem mowione bywáią *CzechRozm* 197, 89; *SarnStat* 236; *GrabPospR* M.

»dla roznej przyczyny« (1): *Diversa de causa, Dla różney przyczyny Mącz* 487d.

»rozni (rozne) sobie, od siebie, miedzy sobá« [szyk 7:4] (6:3:2): Y teraz zá náłłych czáłow co kácerłtw roznych iest od łyebye w Nyemcach/ Czechach/ w Szwáycárłkyey ziemi/ w Niderłántyey/

w Angliey *KromRozm III Cv*; *KochSat B4v*; Tendunt in diversum sententiae, Różne łobie łą wyroki á namowy. *Mącz 444a*; *RejPosWiecz*³ 96v; *KuczKat 115 marg*; bo też y ludzie y ich vrzędy/ rozne łą miedzy łobą. *CzechRozm 8*; *SkarJedn 39*; *Phil B3*; Tych [*Niemców*] ięzyk [...] wiele ięzyków łobie różnych Niemickich przeię ma pod łobą, Angielski, Szkotcki, Dunfski, Szwedzki, etc. *JanNkar D, A2v*; *SarnStat *4*; *SkarKazSej 690b*.

Szeregi: »inaksze i rozne« (1): że w káždym Woiewództwie inákłzé y różné [*wagi*] były *SarnStat 279*.

»rozne, niejednake« (1): Variant Graecorum exemplaria, Są różne/ ne [*!*] yednákne. *Mącz 475c*.

»rozne i niezgodne« (1): iż Nowy teftáment Láćinłki łtary dáleko iest łczyrzy/ [...] á niźli włzytkie Graeckie/ ktore łą bárzo rozne y miedzy łobą niezgodne. *WujNT przedm 10*.

»rozne a osobliwe« (1): Hi omnes legibus inter se differunt, Máya różne á ofobliwe práwa. *Mącz 123b*.

»rozne albo podobne« (1): do czego [...] pilne vwázenie mieśc píma roznych álbo łobie podobnych potrzebnie należy *WujJudConf 34*.

»(nie tylko) rozne a (i, ale i) przeciwné« (8): abowiem [*sok bluszczowy*] ma mocz w łobie rozną á nieiako przeciwną *FalZioł I 48d*; iłz w człowieku łą mocarki [*tj. afekty*] dziwne/ Nie tilko łobie rozne/ ale i przeciwné. *KochSat B4v*; *RejPosWiecz*³ 96v; á v was [*różnowierców*] łie niedawnych czálów ták wiele roznych y przeciwnych Kościołow námnożyło *WujJud 116, 33, Nn6*; *ReszPrz 70*; *GórnRozm E2*.

»rozne i rozdzielne« (1): które rzeczy łą od łiebie różné y rozdzielné máteria y formą/ té téz y w pífaniu mułzą od łiebie rozdzielnie łtánąc *SarnStat *4*.

»rozne a rozliczne« (1): Azál niełłuzniey wierzyć wykłádom onych łudzi łwiętych Duchá ł. pełnych/ [...] niźli wálzym wártogłowom/ ktorzy ná iednym łłowie Bozym ták rozne á rozliczne wykłády łádzą y wielzáią? *WujJud 33*.

»rozne i (a, abo) rozmaite« [*szyk 2:2*] (4): *OpecŻyw 60v*; *CzechRozm 172*; Poiedynkiem tych modlitw vzywać może: bo rozne y rozmaite łą. *LatHar 606 marg*; *WujNT przedm 18*.

2. Będący innego zdania, niezgodny [*w tym: wzajemnie porównywani bez comparandum (34)*]; *diversus Mącz, Modrz; dissentaneus Mącz; discors JanStat (42)* : A ták rozni w łporze byli *BierEz P4v*; *Dissideo, Niezgadzam łie/ yełtem różny. Mącz 379b, 383c; ModrzBaz 100v*; Tym Cię błagam/ ó królowa Bogátého Cypru/ owa Abo różné łercá zgodziłz/ Abo y mnie wyłwobodziłz. *KochFr 97; Calep 6a, 329b*.

Formy comparandum:

~rozny od kogo, od czego (8): A nye tylko yeden od drugyego [*mnich*] rozny yełt/ ále y łam z łobą łye nye zgadza. *KromRozm I H4; KromRozm III D3; Mącz 487d; GórnRozm B2v; Oczko 29v*; Doktorowie ł. [...] iednołtáynie łię zgodzili/ kácerzem być włzelákiego człowieká/ kthory od Pána/ y powłzechnego Kościoła náuki y wiary iest różny. *ReszPrz 32; JanNkar Ev.Cf* »od łiebie rozni«.

rozny czemu (1): Ale moiá vprzýmość/ y łtátek był prózny/ A iey niebáczny vmyłł zázwdy memu różny. *KochPieś 26.~*

Formy tertium comparationis, tj. problemu powodującego niezgodę:

~rozni około czego (1): yłz yelzche rofny lzą strony obyę okolo wyłzei piłzanych 50 m. którą Cristoph Smogorzinłki nyebołczykowy nyezolowłkemu byl myal dacz *ZapKościę 1582/27*; [iż ci panowie zdaniem swym są około tego rozni *ListyPol 1547/394*].

rozni o czym (2): Acz o tey Páńłkiey łpráwie iák rozni Prorocy *LubPs gg2*; *OrzQuin Y4 marg.*

rozni w czym [w tym: w tej mierze (1)] (14): *KromRozm I [H3]v*; Acz wtym yelłzche [luteranie] rozni od nas/ iż złych á grzełłnych niechcą mieć zá práwe członki kołcyoła *KromRozm III D3, E7v*; yż my vrzędu połłuzni łłuznego/ ále gdy ij widzimy rozny w łpráwach y w wierze/ niemamy go zá práwy vrząd *BielKron 220v*; *GórnDworz B2v*; *WujJud 194v, 213*; *SkarJedn 37*; *KochWr 21*; *WujNT 649 marg*; Pan Górnicki tu w téy mierze [w sprawie liter c, ć, cz] iełł różny od páná Kochánowłłkiego *JanNKar Ev, E7v*; *SarnStat 117*. Cf »rozni w myłłach«.

Z przysłówkiem stopnia (2): A te totus diversus est, Dáleko rozny yełł od ciebie/ dáleko ynáczey o tym dzierzy niżli ty *Mącz 487d*; że ci wlycy choć nieco w połłciech byli rozni/ przedię iedność wiary záchowáli. *WujJud 194v*; Roku [...] iełł dni trzy łtá łzełłdźiełł y pięć/ godzin pięć/ minut pięćdźiełł y pięć/ łecund dwanałłcie/ wedle Ptolemeułłá. A wedle Alphonłłá/ dni trzy łtá łzełłdźiełł y pięć/ godzin pięć/ minut czterdźiełłi dźiewięć/ łecund 16: od których Kopernik trołłkę różny *Oczko 29v*.

Wyrażenia: »rozni w myłłach« (1): niebaccie rozniemi wmiłłach *PaprUp L3*.

»miedzy sobą, od siebie rozni« [szyk 7:4] (10:1): *ComCrac 14*; Acz y ci łámi [tj. Luter, Melanchton i inni] yelłzche myedzy łobą bárzo rozni łą. *KromRozm I G3, [H3]v*; *KromRozm III E7v, G3v*; *Mącz 440d*; *SkarJedn 37, 374*; żebychmy nie tylko w łwietckich ale y w dułłznych rzeczách od łiebie różni byli *KochWr 21*; *WujNT przedm 10*; A iełłiby łtárce między łobą byli różni: tedy Kommıłłsarze wedle łwégo łumniéńia zgadzaiác łtárce wedle łwégo rozłádku [...] gránice łkończą. *SarnStat 840 [idem] 935*.

Szeregi: »niezgodni i (a) rozni« [szyk 2:1] (3): *ComCrac 14*; *SkarJedn 37*; [heretycy] ták łą miedzy łobą rozni y niezgodni/ że práwie nic pewnego z ich przekłádow mieć nie možeme. *WujNT przedm 10*.

»rozerwani i rozni« (1): A miánowicie to poprzyłłac [król ma]/ pokóy połłpolity między rozerwánemi [!] y różniemi ludźmi w wierze y w nabożeńłłtwie záchowywác *SarnStat 117*.

α. W funkcji rzeczownika: »rozni« (3) : wıęłłłza część miedzy rozniemi zámyka w káżdey łprawie. *SkarJedn 296*.

rozni w czym (1): ze miedzy rozniemi w Wierze Pokoy mabydz zachowan *ActReg 43*.

Szereg: »rozni a sporni« (1): A włłákoż nye ták łye to yednocenye ma rozumyeć/ iżeby on [sprawca najwyłłszy] záwždy rozne á łporne zgádzác myál *KromRozm III N4*.

a. Wynikłly z braku zgody i porozumienia (2) : Rzecz rozna niełłpora. *RejRozpr G marg, G*.

3. Osobny, nie ten sam, będący kimś (czymś) innym (dotyczy wyodrębnienia jednostek w zbiorze; odpowiada na pytanie: który?) [w tym: wzajemnie porównywani(-ane) bez comparandum (257)]; *diversus Vulg, PolAnt, Modrz, JanStat*; *alter Vulg, Cn*; *alius Modrz, Cn*; *distinctus, multus, varius Modrz*; *plurimus JanStat*; *alienigenus Cn (264)* : *BierEz F2v*; [Wołga] wpada w morze Euxinum dwadziefcia y pięć drogami rozniemi [viginti quinque hostiis seu fluminibus]. *MiechGlab 26, 64*; *RejRozpr I3v*; Bo rozniemi yęzyki/ iakos zatrączacie *RejJóz M8v, M3*; *SeklKat L2*; Item zeznal ze [...] na seymye

vrznal pyącz Knaphloff lyudzyom roznym *LibMal* 1552/169v; A im wyętfie zgromádzenye/ tym wyęcey vrzędnikow/ y roznym vrzędow w nim być muśi *KromRozm III* F8, E3v, F7v, Hv; *Diar* 81; *GroicPorz* av, oov; Bo [Bóg] dał moc Słońcu/ Gwiazdom/ y roznym Płánetom *RejWiz* 114v, A6v, 25, 56, 63v, 138v, 168; *Leop Esth* 1/22; *UstPraw* K3; *RejZwierz* 109; w szácie z roznym rzeczy fprawioney nie chodź. *BibRadz Lev* 19/19, I 68d marg, *Dan* 3/29, 31, 7/14; *BielKron* 336; Otoż tu małż trzech roznym wiecznym y żywiącym [tj. *Boga Ojca, Boga Słowo i Ducha św.*] *GrzegRóżn* N2; Paronomasia, Latine agnominatio, Przysłowienie/ gdy różne słowá yákoby yednáko brzmią. *Mącz* 281a, 159a; *OrzQuin* B3; *Prot* Cv; *SarnUzn* F; *LeovPrzep* D4v; *SienLek* 201v; *GórnDworz* D4, E, Ii3; iż napirwey Duch Boży fwiát będzie karał [...]. Pátrzayże iż Pan mowi [...] wżytek fwiát/ á nie z ofobná rozne ludzi. *RejPos* 129v, 259v; *KuczKat* 150; APOPHTEGMATA poćciwe ná ofoby rozne. *RejZwierz* B3v, 3 [2 r.], 23v, 36v, 94, 141, 233v; *WujJud* 194v; *BudNT* b2v; *StryjWjaz* A3v; Ktorzy ácz ták fą ieden od drugiego oddzielni/ wżákże nie fą rozni/ áni też trzy Bogowie/ ále tylko/ ieden. *CzechRozm* 19v, 64v, 137v, 152v; iedni fię vbieráią po Niemiecku/ drudzy po Włofku/ drudzy po Turecku: nieináczey/ iedno iákoby fię ná roznym/ á od siebie bárzo dálekich częściách swiátá porodźili. *ModrzBaz* 51; A iżbych tego iásniey dowiodł com powiedział/ tedy to iefzcze w roznym wiekoch/ ofobách/ ftaniech/ y w roznym rzeczách okázác trzebá. *ModrzBaz* 9v, 4v, 25v, 72v, 74, 75v, 106v, 114; iż choroby fą rozmáyté/ á wróznym częściách ciała pořádzóné *Oczko* 12, 2; A ich naród [...] Po różnym káciéch swiátá miał być roftrzelány. *KochPs* 161, 81; bo [Kiejstut] y z więzienia Niemieckiego trzy kroć poimány w roznym bitwach/ trzy kroć fortelem vředł *StryjKron* 467, 31, 135, 256, 270, 390, 395, 642; Tenże Páweł pił z Rzymu killká líftow do roznym zborow *NiemObr* 51, 55, 142, 178, 530; który od Tybrowéy wody Szedleś/ Fránczyfzku/ przez różné narody *KochFr* 88; *ReszPrz* 3, 16 [2 r.], 20 [2 r.], 38, 43; Do tych [chorych] opátrowánia różne mieyfćá fą pořátanowione *ReszHoz* 120, 127, 134; *ArtKanc* H4v, I6v; *GórnRozm* Ev, H2v; Pořlowie ziemfci zroznich Woiewodztw ofwiattzali fie ze fie im bez prawie dzialo *PaprUp* Iv, K3v; *ZawJeft* 37; zołnierzow służba wychodzi roznym czasow iednym zadwie niedzieli adrugym za cztery a Piechocie zakillkadni. *ActReg* 51, 3v, 4v, 74, 134; *GostGosp* 154; *GórnTroas* 56; *GrabowSet* T4v; Piřmo ś. ná roznym mieścách te cztery [grzechy] wřpomina *LatHar* +++2, 75; Bo *Principes sacerdotum, summi sacerdotes, pontifices* [...], áby kto nie mniemał żeby różni byli: [...] przeto ie też wřzędy iednym řłowem Arcykáplany zowię *WujNT przedm* 22, *przedm* 5, s. 299, 386, 515; *JanNKar* D2; *SarnStat* 51, 116, 117, 196, 680 (9); *SiebRozmyśl* K4; á w řámych Iflanćiech [...] fą więcey niż pięćiorákíe włoki/ wedłuk roznym powiátow *GrabPospR* L3, L3, M3v, Nv; *KmitaSpit* A4, B; [Jeroboam] dopuścił y forytował chwałę roznym Bogow. *PowodPr* 40; *SkarKaz* 40a, 117a, 119a [2 r.], Oooob; A wřzytkie ták *perceptorum* iáko y *expensorum* rekognicye y kwity/ niechayby do ksiąg řkárbowych [...] pořádnie rozno rozne wpiřowali. *VotSzl* E; Gdy podrořł, [...] Słálem go do roznym źiem *CiekPotr* 11, 66; O czym w roznym Chroynikách to więc częřto ćczemy. *CzahTr* F3v, A3v; *GosřCast* 3, 66; *SkarKazSej* 676b.

W sg (7): *KromRozm II* n4; *GroicPorz* k4; Pan Kryřtus przypowieřć o roznym nářieniu wykłáda *Leop Luc* 8 arg, *Lev* 19/19; które [miejsce] [...] zboża różného bárzo dobry á nieomyřny vrodzay do

ręku ludzióm podáie *Oczko* 9v; *KochCz* B; pátrzcíe iáko wiele: Infzych tákże pomárło/ zá wieku nálfzego/ Ták z Krolow iáko Kxiążąt/ y ftanu różnego *KořakCath* C2v.

rozny od kogo, od czego (7): Bo yednák wzrok á rozum oboye przypadek yeřt/ ácz rozny yeden od drugyego *KromRozm II* r2; *GrzegRóżn* Kv, Nv; Až przydzye on Pánřki dzyeń [...]/ Gdy [Bóg] býdzye raczył [...] kákol od přzenice w rozne řnopki więzác *RejPos* 357v; *CzechEp* 146, 218; Bo nie czyniá Chřiřtuřá/ infzym ábo drugim Bogiem/ od Bořtwá Oycowřkiego różnym *WujNT* 828.

Formy tertium comparationis:

~rozni czym (2): Thu mamy oznaymienie trzech perřon/ á wřzákož nie rozumiey tákíe býć oddzielenie/ y nierozumiey žeby dla tego mieli býć od řiebie rozni/ iže řá mieyřcem rozni. *SarnUzn* E8; iáko byli/ Abráhám/ Izáák/ Iakób: křórzy/ ácz trzye różni byli/ y bytnořciá/ y káždy řwá ofobá: priedřię iedney/ to ieřt/ człowiecezy náture byli *BiařKat* 111; *CzechEp* 144.

rozni w czym (1): *RejAp* 182v cf *W przeciwřtawieniu*.~

Porównywane obiekty wyrażone są połączeniem współrzędnym (4): Tež iáko diabli y ludzye ná rozne řtany řá rozdzyeleni. *RejWiz* A7v; Iáko cnotá z rozumem y fortuná rozneni gořcińcy chodžá. *RejZwierc* A5v, 21v, 22.

Z przysłówkiem stopnia (4): Powiedz mi? Ieřli to iedná rzetz/ wiárá/ obietnicá/ y řlub? muřřfz odpowiedzic/ iž řá rzetzy rozne dáleko od řiebie. *KrowObr* 142; *RejZwierc* 22, 23; A choć [řw. Ansgar, řw. Zygfryd, řw. Palladiusz i řw. Patryk] bárzo różnych lat żyli/ priedřię iednáko záwřze trzymáli y wczyli. *ReszPrz* 15.

W przeciwřtawieniu: »rozny ... nierozdzielny a jedyny, tenže« (2): ři křorzykolewiek wyznawáię Oycá Syná y Duchá řwiętego Bogá ácz w perřonách troiákich różnego/ ále w Bořtwie nie rozdzielnego á iedinego. *RejAp* 182v; *KochCz* B.

W charakterystycznych połączeniach: *rozne(-y, -a) banie* (2), *bestyje, bitwy, Bog(owie)* (4), *chrojniki, czasy* (8), *częřci (ciařa)* (2), *domy, drogi* (2), *fary, głowy* (4), *gořcińce, grunty, hufce, języki* (9), *kąty (řwiata)* (2), *kořciořy, krainy* (6), *kraje* (2), *krolestwa, krolowie, księgi* (2), *lasy, lata, ludzie* (11), *miejsca* (33), *mistrzowie, mowy, muzykowie, nacyje, narody* (16), *nasienie, natury, obyczaj, osoby, owczarnie, panowie* (2), *pańřtwa, persona(-y)* (5), *pisma, pľanety* (2), *potrawy, powiaty* (2), *prawa, prowincyje, przyrodzenia, rodzaj(e)* (2), *rzeczpospolita, řłowa, sposoby, sprawy* (3), *řłaki, twarze, urzędnicy, urzędy* (2), *wieki, wojewodztwa* (2), *zbozy, zbože, ziola* (2), *ziemie* (7), *žony*.

Pořczenia: »jeden(že) (a. jednaki) ... rozne« [řzyk 17:12] (29): *KromRozm III* I2v; iž [přzez małżeńřtvo] dwá domy/ to ieřt dwá rozne rodzáie/ w iedno przyacielřtvo [...] řye řchodžá *GroicPorz* gg4; *KrowObr* 142; *RejZwierc* 85, *GrzegRóżn* E2; *OrzQuin* K4v; *SarnUzn* E7v; *RejAp* 197; *BiařKat* 111 [2 r.]; y onegořz tho Aniořá iednegořz býć powiedáię: choć řie częřřto ná roznych mieyřcách pokázowař *CzechRozm* 41, 95v; ieřliže iedni máię býć/ czyli rozni/ křorzyby řpřawy/ ták řwoich obywátelow/ iáko tež přychodniow y cudzoziemcow řádžili? *ModrzBaz* 89v, 75; *Oczko* 8; *SkarŽyw* 206, 537; *ReszPrz* 28; *WujNT* 699; *GostGosp* 166; řá tedy w iednym bořtwie dwie rozne perřony. *WujNT* 305, 483; křóre [řłowa] áľbo iednákie býdác, różná rzecz káždé z nich znáczyřo: áľbo tež [...] *JanNKar* C3, Av; Iž iuž Koroná Polřka y Wielkie Křięřtvo Litewřkie ieřt iedno nierozdzielne y

nieróżné ciało/ á také nieróżna ále iedná ípólna Rzeczpołpolita *SarnStat* 1020 [*idem* [*HerburtStat*]], 111; *PowodPr* 39; *SkarKaz* 484a, 516a; [*HerburtStat* 688 (*Linde*)].

»rozne ... rozne ... (rozne)« (26): a thełz banye rozne gdzie ífol byerzą przetho rozne gołzczincze *MetrKor* 57/117, 37/3v, 59/276; w roznych też potrawach rozna íełt natura *GlabGad* F6; *GroicPorz* av; *KromRozm III* F7; *KochSat* C3; *RejZwierc* 30, 107, Bbb2v; Bo choć [*doktorowie chrześcijańscy*] roznych czałow y dáleko ná roznych mieścách od siebie byli/ przedsię Duch S. [...] íprawę íwá w ich piłmach pokazał *WujJud* 35v; *BudBib* b3; *ModrzBaz* 4v, 100v; Lotwá/ Litwá y Zmodź roznych ięzykow rózne y rozmáite słowá w mowie íwoiey iáko íłyłzimy máią. *StryjKron* 31; rozne głoły miedzy roznyimi narody íłyłhác było *StryjKron* 390, 115, 457; *CzechEp* 262; *ActReg* 110; IZ téz Práwem połpolitym róznym wrzędóm/ rózné íprawy íą przypifáné *SarnStat* 146, 111, 146, 328; *KmitaSpit* C5; Abram [...] miał z roznych żon/ dwu roznych íynow/ iednego z Agár niewolnice/ Izmáelá/ drugiego z wolney Sary Izááká. *PowodPr* 13.

Wyrażenia: »inne (a. insze) rozne« (2): Obiecuie Litewłkie Ksíełtwo, Prufsy, y inné rózné do iedności przywiézc. *SarnStat* 110; *SkarKaz* 119a.

»od siebie rozni (rozne)« [*szyk* 5:4] (9): *KrowObr* 142; Wilzińłki Diedołzycki/ iedney byli mátki/ Choć w oyczyznie od siebie/ rozne mieli tátki. *RejZwierc* 85; *SarnUzn* E8; Ták vczy Gribaldus trzech z ołobná/ Oycá/ Syná/ y Duchá Swiętego łącząc nie ínzym ípołobem: iedno iáko troie ludźi od siebie rózných: gdy káždy z nich ma ołobná íłnośc/ áłbo bytnośc íwá *BiałKat* 110v, 111; *RejZwierc* 22, 23; *CzechEp* 144; *NiemObr* 137.

Szeregi: »iny a rozny« (1): Nie dopuściż bydlęciu twemu/ áby íe íchodziło z bydlęciem inego/ á roznego rodzáiu [*alterius generis*] *Leop Lev* 19/19.

»rozny a niepodobny« (1): W tych tedy trzech perłonách/ ponieważ niegodzi íe ábyfmy co roznego á onym niepodobnego myślić mieli/ tedy [...] *KuczKat* 15.

»rozni a niezgodni« (1): gdyż íłtnośc nie íełt Troiłta/ áni Oćiec íełt Troiáki ani Syn íego/ A przetoż rozni á nie zgodni to íą Bogowie ich według ich zdánia. *GrzegRóżn* Dv.

»rozny i (a) osobny (a. osobliwy)« (2): *KromRozm II* n4; iáko Czechowie/ Ruś/ Bulgárowie/ Serbi/ áłbo Sorabi/ ták y Słowacy/ ácz tegóz ięzyká/ ále rózný y ołobny naród był *KochCz* B.

»rozni i przeciwni« (1): Coż było po thych wykręćiech/ ták od iednego Bogá Oycá/ do tych roznych Bogow y íobie przeciwných/ [...] *GrzegRóżn* E2.

»rozny i (roz)dzielny« (2): Íełzce do tych [*Osób Boskich*] chćiał przydác podobno tákiego/ Coby iednym będąc tych trzech zámykał w íobie/ A roznym y dzielnym był od nich w íwey ołobie *GrzegRóżn* Nv; *SkarJedn* 305.

»rozni a rozgraniczeni« (1): ten to wyłłzey námienióny Kácérz powiádał być/ kładąc trzy Bogi/ iáko troie ludźi od siebie rózné y rozgraniczoné *BiałKat* 111.

»rozne a rozliczne« (2): *RejWiz* A4; gdyż íą rozne á rozliczne ítany tego to narodu ludzkiego. *RejPos* 344v.

α. *W funkcji rzeczownika:* »rozni« = *niektórzy, niektóre osoby* (16) : Ale y wyłłzey zgániłem roznośc karánia zá tenże wyłłtepek od roznych vczyniony. *ModrzBaz* 80, 70v, 81.

rozni z kogo (pl) (1): drugie gniew mdli: niektóre pychą łamie wątli: ná oštátek rozne znich to te to owe wzrúfzenia gwałtem poprzeki vnořzą. *ModrzBaz* 67.

Połączenia: »jeden ... rozni« (1): iż opisuią wżywania wód rozmaíte/ nieiednému wżyŹtkié/ ále różném różné/ Źłużyć mogą *Oczko* 21v.

»rozni (...) roznie, rozmaicie« [*szyk 10:2*] (*11:1*): *RejWiz* 96v; Rozmaície słowo Hebrejskie rozni tłumáczą. *BudBib* I 16b *marg*; *BiałKaz* D3; *BudNT* Hhv; *ModrzBaz* 68v; *Oczko* 21v; Roznym bywáią dáne rozne dáry Duchá S. *WujNT* 1. *Cor* 12 *arg*, *Eph* 4 *arg*; o Mężobóystwie Źzlácheckim przygodnym/ które od różnych różnie bywa powiedano *SarnStat* 933, 604, 659, 918.

4. *Liczne i różnorodne, rozmaite; diversus PolAnt, Modrz, JanStat; varius Modrz, Vulg; dissonus Mqcz; alius, contrarius, multus Modrz (313)*: Było też w tym mieście [...] gořpód rozlicznych dofýcz/ ij gořpódarzow różnych obyczáiow *ForCnR* A2v; *FalZioł* I 64a; *GlabGad* B5; *BierRozm* 8; 11; panstvu yego Źzkodi wyełkie czynią [*poddani pograniczni*] [...] y rozni the trudnoćzy poddaním przyacziela naschego k. polńkiego zadawayá *LibLeg* 11/19v; *RejPs* 218; *ComCrac* 12v; *RejRozpr* K4; *SeklKat* M2; *RejKup* cc2v; *KromRozm I* M3; *KromRozm II* k2; *KromRozm III* F7; Ano w ludzyech rozne obyczáie/ Ieden chwali á drugi náłáye/ Niektorzy Źie w czytániu kocháią/ A drudzy to zá przymowki máią *BielKom* Av, Av, Bv; iż wszyciek roztyrk a niezgoda wnétrzna urosła z różności nauk i z różnych zwlászczá nowych pism. *Diar* 51, 94; O rozmaítey Źmierci roznych Złoczyńcow. *GroicPorz* ii3v, i, hh, oo4, oo4v; Przekládařz trudnoć y kořzt żony wychowánia/ A o roznych przypadkoch rozliczne Źtáránia. *RejWiz* 58; Więc około w kláteczkach rozni ptacy wiřzą [...]. Irowie/ Czyżykowie/ Ziábki/ y Źczygłowie *RejWiz* 103, kt, A4, 3 [2 r.], 11 [2 r.], 103v (16); *Leop* YY4v; A thu yuř idą rozne przypadki Źwiata tego. *RejZwierz* 108, 105; Gdy Źzczedł rod Lechow/ Rycerřcy ludzie vczynili Syem w Gnieźnie/ po roznych rozmowách wybráli dwánařcie Woiewod ku Źpráwie rzecży pořpolitey *BielKron* 340, 198, 217, 334, 398, 466; *GrzegRóżn* E2; *KwiatKsiąř* kv; *OrzQuin* K4v; *Prot* Ev; *SienLek* 28v, 29; A w tym trudno podác náukę kthorą/ dla roznych rzecży/ roznych trefunkow/ ktore w życiu przypadáią: ktemu iż káždy człowiek inákřzy ielth *GórnDworz* K5, L7; *RejPos* 118v, 170v *marg*, 229v, 248v *marg*, 330; *BiałKat* 301; A iáko iuř wiefz y widziřz iż rozne řá przyrodzenia w káždym Źtworzeniu ná ziemi/ tákże też tám [*w niebie*] řá wierz mi dziwnie roznieyřze *RejZwierc* 3; PAttrže zářię ná křtałty ná rozne vbiory/ Ná wymyřly rozliczne á ná dziwne wzory. *RejZwierc* 243v, A6v, 8v, 12v, 16, 17 (17); *BielSpr* 75v; *WujJud* 15, 116; że y miedzy onemi Źtáremi Biřkupy Źkoro po Apořtolech bywály rozne około czáłow y Ceremoniy zwyczáie *WujJudConf* 140v, 193v; *BudBib* b3; Od proporcow Źie roznych Źłonce odmieniáło. *StryjWjaz* B2, Bv, B3v; *CzechRozm* 108v, 205; *PapřPan* A2; A poniewař Rzeczřpolita ielth z roznych ludži ktore w Źobie ma zebrána/ to ielth/ z vbogich/ z bogátych s Źláchty z Mieřczán/ y z inych Źtanow/ tedyć też [...] *ModrzBaz* 19, 9v, 30v, 58v, 69, 124; iuř niezliczeni męczennicy oboiey plći/ y roznych lat/ [...] wżytki náięzdy báłwochwáľkie przełomili *SkarJedn* 389, 35, 41; *KochDryas* A2v; á kto niedoznał/ że y v nas po wielu mieyřc/ wód thák różnych dofýć? *Oczko* 4, 2 [2 r.], 4, 8, 9v, 12 (11); [...] dáiąc im [*Bóg ptakom*] mieřá řmaczne y dziwne rozneimi řmákámi ku potrzebie y żywnořci człeká. *SkarŻyw* 259, 33, 259, 544; Greki *Argolicos, Danaos, Dorios, Pelářgos, Archiuos, Argyuos, Myrmidones* [...] roznymi przezwiřkami názywano. *StryjKron* 46, 115, 255, 457, 567 [2 r.], 592 (10); *CzechEp* 258; Macř pan Chriřtus w piřmie Źwiętym rozne tytuły

NiemObr 43, 142, 159; mądrze to Bóg íprawił/ Kiedy ludzi różnemi ípráwami zábawił. *KochMarsz* 154, 154; *KochPhaen* 4, 20; *WerKaz* 275; *PudłFr* 39; *BielRozm* 5; *GórnRozm* Fv [2 r.]; *KmitaPsal* Av; *KochWr* 21; *ZawJeft* 19; Różne były Panow wtym *Sententiae ActReg* 60, 7, 9, 20, 98, 102, 110 [2 r.], 141; *Calep* [834]a; Tákże też kędy ośiádłość niemála/ á rozne íe roboty tráfią/ do káżdey roboty ma bydz Przyftaw. *GostGosp* 108, 82, 142; *GostGospSieb* +3v [2 r.], +4; Różnych twych dárow/ liczbá niefkończona/ Mnie [...] Powolnym tobie/ rzadko wczyniá *GrabowSet* O4v, B4, Ev, E2v, H4v, I3, N, O; *RybGęśli* D2v; Acz wíżyscy ludzie pobożni rozmáite prześládowanie ćierpią: wízákże nie wíżyscy prześládowanie ćierpiący íą święci (*marg*) Prześládowanie ćierpiący różni. (-) *WujNT* 740, *przedm* 16, s. 32, *Rom* 12/6, s. 577 *marg*, 1.*Cor* 11 *arg* (11); Wíelkie bezpráwia/ y gwałty różne odnośzą do nas częłtými íkargámi Krákówfkiego miáłtá obywátele *SarnStat* 504, 566, 669, 961, 978; íż [*robotni ludzie*] dofyć íuż íą podaczkámi roznyimi wyciágnieni *GrabPospR* Mv, L3, L3v, L4v, M; *KlonKr* D2v [2 r.]; *KmitaSpit* C5v; *PowodPr* 5, 73; *SkarKaz* 40a; wíęc [*pieniądze wynoszone bywają*] y do ínfzych Pańftw zá rozne y máło potrzebne nam towáry *VotSzl* D2v; *CiekPotr*)(3v; *CzahTr* A4v, D4v; *GostCast* 9, 10, 14, 20, 22 (8); Kupę różnych kámieni názbieráią: to wielkie/ to máłe/ to okrągłe/ to gránífte/ to długie *SkarKazSej* 676a, 684b; *KlonFlis* H2; *SapEpit* A3v; *SzarzRyt* D.

W sg (43): Tho yesth [*nie spalił*] zboza rozneho rodzajv Tho yesth zytha yáczmyenyv owschv grochv prosscha Thatharky *ZapWar* 1531 nr 2540; *RejRozpr* K4; *BielKom* 7; *GroicPorz* h; Tey Regule/ dziewiáty Benedykt Papieź/ białe kápice przydał/ ábowiem przedtym wroznym odzieniu chodzili. *KrowObr* 134; *BibRadz* Mar 8 *arg*; gdy było z obu ítron wiele rozney mowy/ Sędziowie álbo íednacze powiedzieli/ yż [...] *BielKron* 218v, 335v; *Mącz* 402b; Pan człowieká nie thylko rozną fwiátłofcią/ ále y rozumem oświećić raczył. *RejPos* 337v *marg*, 229v, 337 [2 r.]; *RejZwierc* A6v, 2v, 22, 60 [2 r.]; Niemałz íiac winnice twey roznym nálieniem *BudBib Deut* 22/9; *StryjWjaz* B4; *ModrzBaz* 104v; *Oczko* 2, [43], [43]v; *SkarŻyw* 259; Sigmunt Rot [...] Przywiodł Swidrigáýłowi ná pomoc lud wielki/ [...] y ítrzelby różney ríftunk wízelki. *StryjKron* 582; Wolność rozneho wierzenia záwždy pod Krolmi Polskimi bywála. *CzechEp* 12 *marg*; *NiemObr* 141; w Człowieczem cíele íą różney doftoyności członki *GórnRozm* L3v; *Calep* [723]b; *GostGosp* 170; *GostGospSieb* +3v; obfítóś wízego Przenieśie liczbę kwiatow/ y liścia rozneho. *GrabowSet* K4, B; *GrabPospR* Kv, M4 [2 r.]; *CzahTr* D4v, E; *PaxLiz* Cv; Íuż y tráby pod niebo dźwięk rozny pułzczáią. *SapEpit* B3; ZŁODZIEIE [...] rozneho íą y cí Cechu *KlonWor* 5; *SzarzRyt* Cv.

Powtórzenie: »rozne a rozne« (1): Acz rozne á rozne fráunki ná ten czás mułzą rułzác káżdego *RejPos* 355.

W charakterystycznych połączeniach: rozna(-e, -y) armata, armatura (2), błędy, bogowie (3), burdy, cech, chęć (chuci) (3), choroby, ciała, cnoty (2), członki, dary (4), dostojność, drzewa, dźwięk, efekt, farby (barwy) (4), figle, fortele (2), frasunki, gaje, głosy (5), godności, gospodarstwa, grzechy, gwałty (2), igrzyska, język, kamienie, kaznodzieje, kłopoty, konfessyje, konstytucyje, korzonki, kraje, krolestwa, kruszce, kstałty (2), lata, listy, liście, ludzie (lud) (4), majętności, materyja, miary(-a) (3), mniemanie(-a) (2), moc(e) (2), mowa, myśli (2), nadzieje, nasienie, nauki (3), nazwiska, obyczaje (zwyczaj) (18), odszczepieństwa, omywania, opinije (2), pisania, pisma (2), piszczałki, płaty, płci, poczty, pokusy, potrzeby, powietrza, pozwy, pożytki, prawa (5), proporce, przezwiska (2), przygody,

przyjaźnie, przypadki (7), przypadłości, przyrodzenia (6), przysmaki, ptacy, roboty, rodzaje (2), różnice, rozterki, rozumy, ryby, sądy, sekty (3), sentencje (3), słowa (2), sposoby (2), sprawy(-a) (8), stany (4), statki, statuty, sztuki, śmierć, świata początki, towary, trefunki, trwogi, tytuły, ubiory, uczynki, urzędy (2), używanie, wiary (10), wiatry, więźniowie, wilgotności, wody, wota (6), wykłady (2), wymiary, wymysły, zabawki (zabawy) (3), zachowanie, zakony, zamysły, zbory, zbroje, zdania, zioła, złoczyńcy (3), zwierzęta, żywoty.

Połączenia: »jeden (a. jednaki) ... rozne« [szyk 6:5] (11): A nierzakę myędzy roznyimi fektámi/ ále y myędzy yedneyífie fekty ludźmi á wodzmi to fye náyduye. *KromRozm III* C2, G3v; iż z iednego ięzyká wyle fie ich vrodziło roznych *Górndworz* F4v, I5v; *RejZwierc* 89; iż ci ktorzi w iedney Rzeczypołpoliciey miefzkáią/ á ktorzi iednemu Pánu posłufzni fą/ roznych praw vzywáią. *ModrzBaz* 100, 19; *SkarJedn* 203; Wfzákże w tym iednym żywoćie fą rozne ftopnie chwały *WujNT* 84; *SkarKaz* 549b; *SkarKazSej* 674a.

»rozne ... rozne ... (rozne)« (16): Karánie Herethykwow rozne wedle roznych praw. *GroicPorz* oo4; BO ácz ludzie rozni roznych piím y roznych náuk fwiáth pełen rozfypáli/ ále [...] *RejZwierc* 8v, 16, 20, 60, 107, Bbb2v; *ModrzBaz* 35, 68v; *Oczko* 2; rozne głofy miedzy roznyimi narody fłycháć było *StryjKron* 390; *ReszPrz* 16; Bo rozne obyczáie máią rozne Pány. *WisznTr* 5; *PudlFr* 48; *ActReg* 7; *GostGospSieb* +3v.

Wyrażenia: »rozne insze« (1): iż áczkolwiek fą rozne infze zwierzchowne fpofofy zbáwienia: iedák fam ieden Iezus Chriftus ieft wfyfłtkim drogá do niego *CzechRozm* 174.

»z roznych przyczyn« (3): *SienLek* 142; *Oczko* 25v; Nie trzebá fię dziwowáć/ tedy/ w ludzkim ftanie/ Ifz fráfunki/ kłopoty/ przychodzą więc tanie. Z roznych przyczyn *KolakCath* C3v.

»wiele (i) roznych« [szyk 11:1] (12): *Górndworz* F4v; nie baczę dla czego ták wiele roznych Confefsiy potrzebá. *WujJud* 13, 75, 126; *CzechRozm* 181; bo kto od iednego práwego Bogá/ y wiary iedney iego odfłapi/ wnet nie ná iednego/ ále wielu roznych Bogow y wiar tráfia. *SkarŻyw* 490; Ze iuz ták wiele tych ftátutów różnych y Conftituciy nároflo *SarnStat* *7v, 128; W niebie zgotowano/ práwi/ wiele y różnych miefzkánia *SkarKaz* 549b, 549b [2 r.]; *CzahTr* D3.

Szeregi: »rozliczne a (i) rozne« (2): gdy fie o nim [*Chrystusie*] rozliczne á rozne głofy rofchodziły/ pytáiąc fie o nim ktoby był *RejPos* 299; *BiałKat* 366.

»rozne i rozmaite« [szyk 3:2] (5): porównáią fię zwierzchni y zacni z niżfzemi/ á w rozmaitych y roznych rzeczách [*in rerum varietate*] okażą fię iednákie fercá y vmysły wfzytkich ftanow *ModrzBaz* 19; Empedocles záś/ Epicurus/ Democritus/ Diogenes/ Libertus/ Zeno/ Pitagoras Samius/ Anaximenes/ Hierocles/ y infzy Greccy [...] wartogłowowie rozne y rozmaite Swiáta początki kładli. *StryjKron* 1, 31, 145; *OrzJan* 65; *SkarKaz* 549b.

5. *Odległy, niestykający się* (8) : Rozne miefzkánie/ przychodzi w nieznánie. *BierEz* O3; Disto, Yefłtem dáleko/ yefłtem różny. *Mącz* 419a, 235a; á mé fłowá prózné/ Rozniófl wiátr ná morzá różné. *KochPs* 123 [*podobnie*] *KochPam* 87; O mnie Mořkwá/ y będą wiedziéc Tátárowie/ Y różného miefzkánicy swiáta Anglikowie *KochPieř* 55; *Calep* 334b.

[Wyrażenie przyimkowe: »po roznu« = *osobno, w rozproszeniu*: że ledwie w piątej części miasta ludzie mieszkają, i to po różnu *RadzPodróż* 187; Zanim wżycy poroznu/ ná koniech hárcuią *RymszaDeket* 71.]

a. *Tautologicznie z rzeczownikiem oznaczającym rozproszenie (1)*: Disparilitas – Roznę rozrzucenię. *Calep* 331a.

6. *W funkcji rzeczownika: »rozne« = pojęcie oderwane (1)*: Abstractum – Odłączone, Oddzielone, Rozne. Odięk [*lege*: Odjęte (?)]. [...] Definitur vero a Dialecticis hoc modo, Abstractum est, quod significat formam aliquam, cum exclusione subiecti: ut albedo [= *białość*] *Calep* 9b.

7. *W przeciwnych kierunkach (3)*: za każdą nogę Záprężono po koniu/ gnano w różną drogę. Rozłzárpano ná dwoie bezecnego kupcá *KlonWor* 32.

W przén (2): gdyż niezgodá nic do kupy nie niešie/ ále wżytko rośprałza/ y różnemi wiátry roznoši. *SkarKazSej* 673a, 673a.

*** *Bez wystarczającego kontekstu (6)*: Diaphorus, Latine differens, Różny/ Rodzielny [!]. *Mącz* 84d, 379c, 487d; Quotuplex interrogativum, significans quot generum, quot specierum, vel quot modorum – Iako rozni, rozdzielny? *Calep* [891]b, 335b.

Z przysłówkiem stopnia (1): Diversissimus – Barzorozni. *Calep* 335b.

*** *Dubia (3)*: Sexus, Maris et foemine discrimen – Rodzai rozni miedzifam czema [!] łamiczą. *Calep* 976b.

Może: Zły (?) (2): Będzie Kátolik chciał dawney religiey łwey ochraniáć/ Zaydzie co rozneho/ iż nie Kátoliká obrázi [...] áli Pan Ewangelicki brát/ co mię bárzies niż przedtym miłowác miał/ o zdrowie/ máiętność/ y poćiwość mię poćiągnie. *PowodPr* 45.

Wyrażenie przyimkowe: »za różnym« = źle (?) (1): [*bogaci*] Nier[za]dną ciem wolą mają/ Za różnym jej pożywają *BierRozm* 12.

Synonimy: 1. inakszy, inszy, iny, rozdzielny, rozmaity; B. odmienny, rozliczny.

Cf NIEROZNY, [PO ROZNI], [ROZNOCZEŚNY], ROZNOFARBNY, ROZNOGŁOSY, ROZNOGŁOŚNY, [ROZNOKWITŁY], ROZNOPLOTNY, [ROZNOPŁODNY], ROZNOPLYNNY, ROZNORYMY, ROZNOSTROJNY, ROZNOWIERNIK, ROZNOZIARNY

KW, (LWil)